

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 39. szám.

Budapest, szeptember 27.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja

a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A háboru és a csendőri szolgálat.

Irta: Justus.

(Folytatás).

Az esküvel fogadott katonai szolgálati kötelesség megszegésére való csábításról vagy segélynyújtásról.

Az eskü egy becsületbeli szent fogadalom, a melyben az esküttevő az Istent hívja tanuul arra, hogy a mit fogadott, azt szentül meg is tartja s annak megtartásától magát eltántorítani nem engedi semmiféle körülmények között.

Fél tudjuk azonban, hogy az emberi gyarlóság épen abban nyilvánul, hogy nemcsak az embereknek, de az Istennek tett fogadalomról is könnyen megfélekedezik. Megszegi a tett fogadalmat, ha nehéz megpróbáltatások közé jut, vagy ha valaki annak megszegésére csábítja.

Az esküszegés azonban, ha más esetben talán nem is, de a katonai eskü megszegése súlyosan büntetendő cselekmény. Sőt, hogy az ilyenre való csábítás megakadályoztassék, még magát a csábítót is szigorú büntetéssel sújtja a katonai büntetőtörvény.

Az erre vonatkozó katonai törvények rendes körülmények között csak tényleges katonai egyének ellen érvényesek. Mibelyt azonban háborus viszonyok közé jutunk s a mozgósítás akár részleges módon, akár általánosságban elrendeltetett, az állam fontos érdeke megkívánja, hogy a mozgósítási terület úgy katonai, mint polgári lakossága, az állam hadi ereje ellen elkövetendő büntettek nézve katonai bíraskodás alá helyeztessék.

Már pedig a katonai szolgálat megszegésére való csábítás, a katonai büntető-törvény 314. §-a szerint, az állam hadi ereje elleni büntettet képez és ilyen gyanánt számíttatik be annak, a ki valamely császári és királyi közös hadseregbeli vagy a magyar királyi, illetőleg a császári királyi honvédségbeli hadi szolgálatra eskü alatt kötelezett egyént a hadi szolgálatnak hűtlen odahagyására (szökésre), vagy az esküvel fogadott hűségnek, engedelmességnek, éberségnek vagy egyéb katonai szolgálati kötelességnek megsértésére csábít, felszólít, buzdít vagy csábítani igyekezik: történjék ez ajándék adása vagy más előnyök nyújtása, ígéretek, hitegetések által vagy bármi más módon.

Ugyane törvényszakasz szerint nincs befolyással e büntett betudására, illetőleg minősítésére az, hogy a csábító maga katonai kötelezettségben áll-e vagy nem lényeges csak az, hogy a cselekmény, a mire a csábítás irányul, a katonai törvényhez képest büntettnek tekintetik-e vagy sem.

A törvény e szakasza szerinti büntett elkövethető már azáltal is, ha valaki a behívási parancs iránti engedetlenségre igyekszik rábeszélni olyan egyént, a ki a kiadott vagy hármiként közhírré tett behívási parancs folytán, a megjelölt időre katonai szolgálatra bevonulni tartozik.

Az erre vonatkozó 1890: XXI. t.-ez. 6. §-a szerint, a ki mást, habár eredmény nélkül is, a bevonulás iránti engedetlenségre csábít, háboru vagy már elrendelt mozgósítás esetén — még ha polgári egyén is — katonai (honvéd) büntető bíraskodás alá esik.

Ez esetben pedig már nem az imént említett törvény határozatai, hanem az ennél súlyosabb katonai büntető-törvény rendelkezései nyernek alkalmazást a tettes (a csábító) elítélésére nézve.

A katonai szolgálat megszegésére való csábítás büntetést elköveti az a polgári egyén, a ki a tényleges állományban levő vagy behívott katonát, bonvédet vagy népfelkelőt arra igyekszik csábítani, hogy az ellenségre bármi okból ne löjjön, annak mozdulatait, észrevett előnyomulását kötelességszerűleg ne jelentse; előjárója parancsainak ne engedelmeskedjék s ha az ellenség megfigyelésére küldetett ki, a köteles éberséget melőzze stb.

Az ily csábítás büntetése, ha az csak kísérlet maradt hat hótól egy évig, a célbavett katonai büntett fontosságához és büntethetőségéhez mérten pedig három évig és ha a csábítás sikerült, öt évig is terjedhető börtön leend.

A katonai büntetőtörvény 316. §-a szerint mindazok, a kik, ha nem is állanak katonai kötelezettségben, — tehát a polgári egyének, — valamely haderő állományában eskü alatt szolgáló katonát (bonvédet, népfelkelőt) valamely katonai büntett (függelemsértés, szökés stb.) elkövetésében akármi módon elősegítnek: a katonai büntetthez való segélynyújtás büntetében valnak bűnösökké.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan olismert legjobb gyártm. szállít.
MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER I. os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 8. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön köldetik.

E büntett büntetése a szerint, hogy a tettes a kísérletnél maradt vagy a büntetett végrehajtotta: hat hótól öt évig terjedhető börtön.

A törvény 317. §-a szerint azonban, ha a 314. §-ban jelzett esábitásnak vagy a 316. §-szerinti segélynyújtásnak tárgyát az adott esetben halállal büntetendő katonai büntett képezi, vagy ha ez a két büntetendő cselekmény háboru idején követtek el, továbbá, ha az egyének számánál fogva, kikre a esábitás irányult, vagy más körülmények miatt jelentékeny veszélytől lehet tartani, esetleg ez a jelentékeny hátrány valóban be is következett, akkor a bűnös öt évtől 10 évig terjedhető súlyos börtönre ítélendő.

Ha pedig az ily büntettek elharapóztatásának megakadályozása tekintetéből rögtönítelő eljárás mutatkozik szükségesnek, akkor a rögtönbiráskodásnak előzőleg való kihirdetése után, mint pl. a mostani viszonyok között is van egyes területeken, minden bűnös agyonlövés általi halálra büntetetik.

A törvény 318. §-a szerint az, a ki valamely, a hadiezzikre katonai esküvel kötelezett szökevénynek a nélkül, hogy azt abszókésre ő esábitotta volna, utbagazítás, öltöztetés-nyújtás, elrejtés, magánál való szállásadás által vagy bármely más módon a menekülésre segédkezet nyújt és ezáltal annak a menekülését elősegíti vagy ugyanennek a nyomozását és elfogatását megnehezíti, hat hótól egy évig terjedhető börtönrel büntetetik.

Ha azonban az ily elősegítés a szökevény hosszabb ideig tartott elrejtése, vagy öltözetének, fegyverzetének, lovának vagy egyéb felszerelési tárgyainak megvétele által, vagy nyereszkesedési vágból (pl. épen ezekért vagy más vagyoni ígért, vagy adomány fejében segítette), esetleg más különösen súlyosító körülmények között segítette elő a menekülést, akkor a bűnös büntetése egy évtől öt évig terjedhető börtön leendő.

Megjegyzem itt, hogy a törvény e szakaszainak a felsorolt büntettek minősítésére s a büntetések mérvére vonatkozó rendelkezései mind polgári egyénekre vonatkoznak, mert az ily cselekményekben bűnössé váló katonai egyének az egyes katonai büntettek nézve fennálló törvényes határozatok, esetleg a katonai büntetőtörvény 11. §-ában foglalt általános szabály szerint — mint büntársak vagy bűnrészesek — fognak felelőségre vonatni.

Ha tehát az itthon szolgálatot teljesítő csendőrszolgák olyan katonai (honvéd, népfelkelő) egyént fognak el, a ki a harcztérről vagy itthoni csapatjától is szökési szándékkal távozott, kötelesek mindig azt is kinyomozni és kétségtelenül megállapítani, hogy a szökevény önként vagy esábitás folytán szökött-e meg, valamint azt is, hogy szökése alatti menekülésében hol, mikor, kik és mily módon segítettek s különösen azt, hogy ezek

az esetleges segítők tudták-e azt, hogy szökevényt segítenek s végül, hogy a segítségért akár előre történt egyezés folytán, akár utólagosan kértek-e, követeltek-e avagy a szökevény jószántából, készpénzben vagy érték tárgyakban (ruházata, fegyverzete vagy felszerelési tárgyai közül) kaptak-e valamit.

Igenlő esetben a netán meglevő készpénz, de csak az, a melyet kaptak, mert a bűnjelt mással helyettesíteni nem lehet és nem szabad és a kapott érték tárgyak bűnjelül mindig elkobzandók s a fogolylyal együtt az illetékes, illetőleg a legközelebbi csapatparancsnokságnak átadandók.

A kémkedésről és az állam hadi ereje ellen intézett más cselekményekről

A kém, ha a miénk, ha nekünk dolgozik, egyike a leghasznosabb embereknek. De ugyancsak a legkárosabb akkor, ha az ellenség használja fel ellenünk.

Azt, hogy az egyes államok még béke idejében is állandóan kémrendszereznek és ik közül a velük szövetségben nem álló másik állam hadi rendszerét, annyira ismeri és tudja már minden állam, hogy nem is lepődik meg senki, ha egy-egy ilyen kémkedési eset véletlenül kipattan. S épen ezért ilyen nyílt titok ez, azért a legnehezebb ellene védekezni.

Béke idején nem igen jut a csendőr abba a helyzetbe, hogy kémekkel kelljen foglalkoznia. A békés időbeli kémek urak vagy magasrangú hölgyek legalább látszólag s csak a másoktól pénzért szerzett adatokkal látják el államaikat. Ritka eset az, hogy békés időben valaki annyira leereszkedik, hogy különféle ipari, kereskedői vagy egyéb munkásfoglalkozás ürügye alatt katonaság, polgári lakosság közé keveredve, vagy épen valamely erősített helyre bejutva, szerezzék meg mindazon adatokat, a melyek összegyűjtésére megbízatása szól.

Annál több a kém háboruban. És ezt nemcsak a harcztérre, illetőleg felvonulási területre kell érteni, hanem a saját államunkra is. Pénzért mindenre kapható a kapzsi ember s legtöbb esetben közrejátszanak itt érzelmi szempontok is.

Hogy mennyi mindenfelére kiterjed a kém figyelme s hogy hányféleképen árthat a hadrakelt vagy harczoló seregnek, minden külön magyarázat nélkül kitűnik a katonai büntetőtörvény vonatkozó szakaszaiból, a melyek közül a 321. § a következőket tartalmazza:

«A kémkedés büntetében válik bűnössé az, a ki háboru idején vagy oly időben, a midőn köztudomásu dolog, hogy valamely fenyegető külellenség vagy belföldön fellépett lázadók ellen katonai intézkedések, vagy előkészületek tétettek, a szárazföldi vagy vízi hatalom erejét vagy állapotát, intézkedéseit vagy terveit, állásait vagy mozdulatait, valamely erősségnek vagy tábori

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A Lovcen-hegy Cattaro fölött.

elszándozásnak, a készleteknek vagy a raktáraknak, vagy általában az állam katonai védelmére vagy a hadsereg és tengerészet működésére vonatkozó viszonyoknak vagy tárgyaknak állapotát azzal a szándékkal kémleli ki, hogy arról az ellenségnek vagy annak a hatalomnak, a melylyel a háboru kitörőfélben van, bármí módon hírdül adja.»

Ez a büntett, babár minden eredmény nélkül, csupán a kísérletnél maradt is, kötélt általi halállal büntetendő és a bünös ellen, ha tettenéretett vagy még a háboru tartama alatt elfogatott, a törvény 322. §-a értelmében rögtönbiróságilag kell eljárni.

Ugyancsak kém gyanánt kell elbánni mindazokkal, a kik háboru idején vagy oly időben, a midőn már tudomásuk van arról, hogy valamely fenyegető külellen-ség vagy belföldön fellépő lázadók ellen katonai intéz-kedések vagy előkészületek tételnek, s mégis a kémnek akár magához a kikémléshez, akár a már kikémlt viszonyoknak és tárgyaknak az ellenséggel, idegen hata-lommal vagy a lázadókkal való közléséhez tanácscsal, tettel vagy bármí más módon segédkezést nyújtottak.

Ha azonban az ily büntárs azt állítja és ezt bizonyi-tani is lehet, hogy neki a mozgósításról vagy az ennek folytán való katonai előkészületekről tudomása nem volt, akkor az esetben, ha a kém eljárása még a kísér-letnél maradt, a büntárs egy évtől öt évig, de ha a kémkedés eredménye az idegen államnak vagy a láza-dóknak már átadatott, a büntetés öt évtől 10 évig terjedhető börtön leendő.

A ki pedig az ily kémkedést vagy közlést, a mely az ellenség számára vagy azok részére eszközöltetett, kik ellen az ő tudomása szerint katonai előkészületek tételtek és a melyet ő a saját vagy hozzátartozók szemé-lyeinek veszélyeztetése nélkül megakadályozhatott volna s azt mégis szándékosan meg nem akadályozta; vagy a ki valamely előtte ismeretes és e törvényben kémkedés-nek nyilvánított cselekményt vagy azt a személyt, a ki-nek ily tettéről tudomása van, a hatóságnak feljelen-teni szándékosan elmulasztja: a törvény 323. §-a értel-mében mint a kém büntársa öt évtől 10 évig, különö-sen súlyosító körülmények között pedig 10 évtől 20 évig terjedhető súlyos börtönnel büntetendő.

A törvény 324. §-a szerint a kémkedés büntettét követi áll az is, a ki oly intézkedéseket vagy tárgyakat, a melyek az állam hadi erejére vonatkoznak és az állam-kormányzat által nem nyilvánosan tételnek vagy kezel-tetnek, már békés időben abból a célból kémleli ki, hogy róluk valamely idegen államot vagy a lázadókat értesítse.

Ez esetben a kém és büntársa a ravaszság mértéké-hez és a kémkedés fontosságához képest egy évtől öt évig, ha pedig a kémkedés eredményét az idegen állammal vagy lázadókkal már közölték, öt évtől 10 évig terjedhető súlyos börtönnel büntetendő. Annak a büntetése pedig, a ki mindezeket tudva, szándékosan meg nem akadályozta, vagy saját, illetőleg hozzátartozói

személyeinek veszélyeztetése nélkül tehetvén, a hatóság-nak feljeleníteni szándékosan elmulasztotta, a körül-ményekhez képest egy évtől három évig, esetleg három évtől öt évig súlyos börtönben lesz kiszabandó.

A törvény 327. §-a szerint az az egyén, a ki háboru idején, vagy a mikor már a háboru-ra vonatkozó elő-intézkedések megtételnek, az ellenséggel egyetértésbe lépcsútkozik, vagy ily egyetértés nélkül is, akár mily cselekményben vagy mulasztásban oly célból válik bünösse, hogy azáltal a saját haderőnkre vagy a velünk szövetséges hadseregre hátrány, az ellenségre pedig előny háramoljék: az állam hadereje ellen még akkor is büntetett követ el, ha cselekményének módja más bünített vagy vétség jellegével bírna.

Ezek a cselekmények lehetnek a vasutaknak, ezekhez tartozó épületeknek, gépeknek, mozdonyoknak, hidak-nak, továbbá gőzhajóknak, vízműveknek, gőzkatlanok-nak és az állami táviróknak, távbeszélőknek, illetőleg ezek tartozékainak szándékosan gonoszszágból való meg-rongálásai; esetleg olyan helyeken való szándékos gyujtogatások, a hol a tettes tudomása szerint löpor-készlet, vagy más, pusztító felrobbanásra alkalmas anyagok vagy tárgyak vannak felhalmozva.

Íly bünítették elkövetői, valamint az ezeknél közre-működő bünítársak, a törvény 328. §-a értelmében kötélt általi halállal büntetendők.

Azok pedig, a kik a fentebb felsorolt bünítettéket, bár azt könnyen és önmaguknak vagy hozzátartozók-nak veszélyeztetése nélkül megakadályozhatták volna, szándékosan meg nem akadályozták, vagy ezen cselek-mények tettesainek és részeseinek feljelenítését szándé-kosan elmulasztották, szintén bünítársakká válnak s öt évtől 10 évig, esetleg 10 évtől 20 évig terjedhető súlyos börtönnel bünítettéknek a köbk. 330. §-a értel-mében.

Azoknak ellenben, a kik bár a kémkedésnek bármíly módon elkövetett bünítettében közreműködtek, de bün-bánattól indítkatva vagy magát a bünített végrehajtását megakadályozták, vagy a szándékolt bünítettéről még olyan időben jelentést tesznek a hatóságnak, a midőn annak arról még tudomása nincs s e feljelenítésükkel a bekövetkezendő hátrány elhárítható, a törvény 331. §-a értelmében nemcsak teljes bünítatlenség biztosíttatik, hanem abból a célból, hogy a feljelenítésből kára vagy kellemetlensége ne származhassék, kiléte is titokban tartatik.

Megjegyzem még itt, hogy a kémkedés mi módon való elkövetése magán a bünített lényegén mit sem változtat. E bünített ismerveihöz nem szükséges, hogy a kém a kémkedés eredményét írásban vagy szóbelileg közölje, vagy ugyanczt más által közöltesse az ellen-séggel. Már az is elegendő, ha ő ezt előre való meg-állapodásnak megfelelően akár látható vagy hallható, akár bizonyos helyre kitett jelekkel adja tudtára az ellenségnek.

Ha például egy pap abból a célból, hogy csapataink-

Cattaro városa.

nak valamely mozdulatát az ellenséggel tudassa, szokatlan időben és módon harangoztat; vagy éjnek idején maga esetleg a harangozójával a toronyból, mint messziről látható magas helyről, gyertya- vagy lámpavilággal jelt ad s ugyanezzel a csapat mozdulata irányát is jelzi; vagy bárki más nappal, vagy éjjel tüzet gyújt abból a célból, hogy a felszálló füst és látható fény által valamely támadási szándékunkról az ellenséget értesitse, vagy lövések számával csapatunk számarányát tudassa, vagy az ellenség által könnyen hozzáférhető helyre bizonyos meghatározott jelt vagy éppen írásbeli értesítést kitesz; esetleg az ellenség közelében levő gözmalom tulajdonosa vagy gépésze füttyjeleket ad vagy adat úgy csapataink mozdulata, mint számarányának közlése végett, vagy mint a mostani háboruban Kelet-Poroszországban történt, hogy egy szélmolnár, valahányszor a poroszok mozdulatait észrevette, mindannyiszor abba az irányba fordította szélmalma vitorliját, a merre a porosz csapat indult, s ekként értesítette az ellenséges orosz csapatokat a közeledő veszélyről.

Az át felsorolt s más hasonló jelekből annál inkább észrevehető a kémkedési szándék, mert tudvalevő, hogy az ellenség közelében a harangozás, tövöldözés, világítás és tüzelés, valamint minden olyan művelet, a mit jeladásra lehetne alkalmazni, szigorúan és mindenki által tudott módon el van tiltva. A kétféle e tilalom ellenére cselekszik, több mint bizonyos, hogy kémkedési szándékból teszi.

(Végő. köv.)

A gyimesi árviz.

Irtá: (—bó).

Gyimesén vagyunk és 1914. évi július hó 11-et írunk. Délután félegy óra. A munkában kifáradt emberek egymásután keresik fel egy kis pihenőre az enyhet nyújtó árnyékos helyeket. A nap is deledőt tart. Forró sugarait lomhán bocsátja le az alatta elterülő erdőkkel koszorózott és völgyekkel szagatott vidékre. A kis Petki-patak is altatódalt susogva, lassu csörgedezéssel rója örök útját a tarka-barka virágokkal szegélyezett partjai között.

Pihen ember, állat. Nyugodni látszik a természet is. E harmonikus nyugalmat kívártatva csak egy tenyényi szürke felhő igyekszik megzavarni. Rohanvást jön a Hargitahegy örökké esőt rejtegető bércei mögül. És futásában mind nagyobb és nagyobb lesz, színe komorrá válik, szélei rojtosak lesznek. Úgy tűnik fel a még mindig derült égen, mint egy piszkos, rongyos koldusköppönyeg.

Vihar közeleg. Már hangját is hallatja. Mérges lehet nagyon, mert szava vad bömbölésbe fullad, s haragja villámait egymásután eregeti a neki mit sem vétő földre.

Most hirtelen szétterül a felhő és sötét szárnyaival beborítja az egész láthatárt. Megeređ a nyári zivatar a hegyi záporok vad vehemensségével. Másfél órán ke-

resztül ömlik a víz. Szakad-szakad az eső, mintha egy második vizözönnel szándékoznék előtteni az egész világot.

A kis patak is felriad déli álmából. A minden oldalról belérohanó nagy víztömegettől csakhamar színültig megdagad. És talán azért, mert zavarták szendergésében, vad haraggal csapkodja a belésodort mázsás sziklákat, az eddig partjain nyugvó 6—7 méteres fenyőfákat és tönköket az útjába eső lakóházak falaihoz.

Hatált, pusztulást ordít be a házakba szorult emberek és gyermekek fülébe.

A vihar úrrá, nagygyá tette a kis lenézett patakot, ellenszegülni neki nem mer senki.

De mégis... négy ember halálmegvetéssel beléveti magát. Ember eletti erővel küzködnek a másfélméteres szennyes, rohanó árral. Ketten: Ferencz Tamás cz. örmester és Fazekas András csendőr Héjja József háza felé tartanak, honnan szüntelenül hangzó jajveszékelés és segélykiáltás csak fokozzák nemes hevüket.

A ház egy szobájában öt gyermek volt összeszorulva, köztük egy két és fél éves. A megrémült gyermekeket hátukra kapva, egymásután viszik át a rohanó patakon és helyezik biztonságba a csendőrök.

Ezalatt Pakocs András csendőr Imecs Péter társával Dávid Jánosné háza felé igyekeznek, hol kuszva, hol uszva a sebes árban. Egy szobában 13 gyermeket találunk az ágyakon és asztalon, mert már a szobában is félméternél magasabb volt a víz. A mentés muokája az előbbihez hasonlóan megismétlődik, melyben a nagynehezen odaérő Ferencz cz. örmester is részt vesz. A veszély nagyságát fel nem fogó 1—10 éves gyermekek kaczagva lovagolnak az árral küzdő csendőr nyakában és örömpesve dülnek a parton álló, halálos aggodalmakat kiállott szülők kebelére.

A taréja megnőtt pataknak nem tetszik embereink öt semmibe sem vevő merészsége, s bosszúból a felszagattott hidakat vagdossa hozzájuk.

De még nincs vége a hősi munkának. Szávay János háza felől szintén segélykiáltás hallatszik. A ház udvarán már a patak az úr. Telehordta azt tönkökkel és guruló kövekkel. Innen ugyan senkit ki nem hordanak, — mintha mondotta volna magában. A ház melletti dombon Szávayné jajveszékel s ő is kiáltozott segélyért, a házból szorult három gyermeke életéért aggódva.

Fazekas András csendőr már küzd is a haragos vízzel. De a magas és sebes árban csak igen lassan tud mozogni, pedig a veszély a bennszorultakra már igen-igen fenyegető, mert a víz az ablakon át már a szobából nevetett csendőrünk szemébe, mondván: hiába! Ferencz cz. örmester látva társa lenyügözött voltát, egy másik oldalról igyekezett a házat elérni. Nagy küzködések között hozzá is jut az ablakhoz és azon bemászva, kihordja a 6, 4 éves és 11 hónapos gyermekeket a hálálkodó anya ölébe. A gyermekek az asztalon kuporogva találtattak, az pedig már vígan uszkált az egy méternél magasabb vízben,

A cattarói öböl.

Imecs esendőr ezalatt a lakásába szorult 70 éves Karácsony Lászlót vezette a rohanó áron át a partra. Közben sokszor elbuktak, de a esendőr erős keze mégis révbe segítette mindkettőjüket. Feleségét, szül. Sárg Katalint pedig a közben odaérkező Fazekas esendőr hozta ki hátán az egyméteres vízzel ellepett szobából. De egy tuskó a esendőrt terhével együtt elütötte és úrrá lett felettük az ár. Az előbbi küzdelemben kimerült esendőr látva és érezve erőtlenségét, segélyért kiáltott, mire Ferencz ez. őrmester a víztől már sodort öregasszonyt partrahuzta, a terhétől szabadult esendőr pedig saját lábán menekült.

Pakoes esendőr e munkálatok alatt szintén kivette részét a nemes küzdelemből. Őt Sánta Péter házához szelította az emberbarátú kötelesség, a honnan az egyméteres vízből, közben a vízben két kerítést is megmászva, az öreg 70 éves Sántát vitte ki hátán a partra, míg annak nejét, ugyanily módon, a mindenütt ottlevő Ferencz ez. őrmester mentette meg. Pakoes esendőr aztán még a 72 éves Petres Jánosnért hozta ki hátán a vízzel telt házból, de az árból már csak Ferencz ez. őrmester és Imecs esendőr közbenjöttével tudtak csak kiemelkedni.

Az itt vázolt hősiesség küzdelem 25 magyar állampolgár életét és az egész község soha muló báláját eredményezte. A község több érdemes embere mondotta, hogy a hirtelen jött magas ártól agyonrémített és akaratarejétől megfosztott lakosság a házakban bennrekedt aggok és gyermekek megmentésére és az ár elleni védekezésre még csak gondolni sem tudott. Lám! pusztulás, halál járt volna a vihar nyomán, ha a községben véletlenül nincsenek oly emberek, kiknek helyén van a szívük.

De nemcsak az élet, hanem a vagyontemtés terén is kitüntették magukat derék esendőreink.

Ugyanis az uszó tönkeltől feltekert dugaszokat szétbontották, a gondülő mázsás kövek okozta torlásokát szétszedték, s ezáltal a víz rahasását kevésbé veszélyeztetett helyek felé irányították. Nem kicsinyelő munka volt ez sem, mert számtalan ház épsége, számtalan háziállat és ingóság megmentése lett e fáradozások eredménye.

Az ár délután 1/2 órakor keletkezett és délután 1/5 órakor ért véget. Tehát a ahíven, becsülettel és vitézül felszavunkat követő, életükkel és egészségükkel mitsem törődő derék esendőreink négy teljes órán át küzdöttek erejük végső megfeszítésével a romboló elemmel.

*

A ki a esendőrség történetét, annak minden irányú küzdelmes életét ismeri, vagy arról csak beszélni is hallott, az előtt, bizonyára nem egyedül a maga nemében a minden dícséretet érdemlő, szép ténykedés. Voltak és lesznek e leirtaknál nagyobb és önfelelőzőbb hősiesség cselekedetek is, de nem kell felednünk azt, hogy

minden, a szorosan vett emberi kötelesség határain túl terjedő ténykedés érdemes arra, hogy azt, példaadás és nemes versengés felkeltése végett, publikáljuk és mintegy erkölcsi jutalmul, a jól kiérdemelt dícséretet testületünk tagjai előtt hangoztassuk.

És ha esendőrséink élete nem is forgott a jelen esetben közvetlenül veszélyben, de annál inkább veszélyeztetve volt testi épségük. Mert a Petki-patak ugyancsak rajta volt, hogy mázsás köveivel, fenyőfaival és hátára kapott fűrészfaival kárt tegyen bennük. Nem is számítva még a hideg hegyi patak sok más egészségrontó határait. Aztán meg egy bugva, törve rohanó, örvongésében tajtékot verő árba, minden gondolkodás nélkül, magát belévetni nagyon is sok ember meggondolná és a jelen esetben is meggondolta magát. Elvégre az emberi kötelességnek is vannak határai! A határhoz már itt is elértünk, de az előtt embereink vissza nem torpantak, mert véletlenül úgy hívták őket, hogy: „esendőrök!”

Páris ostroma 1870—71-ben.

1870 július 19-én határozta el a szövetséges német államok tanácsa, hogy elfogadja Franciaország kihívását és július 20-án megkezdtek a német seregek mozgósítását. Tizenegy nap alatt befejezték a sereg talpraállítását és már augusztus negyedikén a németek első nagy diadalukat aratták Weisshurg mellett. Szakadatlan diadalok közepe szeptember 19-én érték el Páris külső erődöit, a melyek ellen nyomban megkezdtek a harcot. Páris alá a Szedánnál győzedelmeskedő német sereg vonult (mindössze körülbelül 150,000 ember, mely 80 kilométer hosszú körülfogta a várost és megkezdte az ostromot.

Az első német-francia háborúban körülbelül két héttel hosszabb ideig tartott, míg a németek Páris falai alá jutottak mint most. Akkor már július huszadikán mozgósították és csak szeptember 19-én érték Páris alá, most pedig csak augusztus elsején mozgósították a német haderőt és ma már itt van a hír, hogy a német seregek Páris alatt állanak és megkezdtek az ellenségeskedést.

Csak úgy, mint most, akkor is még a francia határon állott a német seregek nagy része. Még nem esett el Metz, a melyet az odazárt Bazaine védett, még állt Straszбург, diadalmasan vert vissza minden német támadást Belfort és északra a kis Mauthuge és Givet szintén a francziák kezén volt. A németek azonban úgy tettek, mint most, ostrom alá fogták ezeket a városokat és a rendelkezésükre álló egész seregükkel mentek Páris

felé. Ebben főleg politikai számítás volt. III. Napoleon ellen egyre élesebb lett a párisi nép hangulata, sokan elfordultak a kormánytól és már szeptember harmadikán Jules Favre a kamarában azt indítványozta, hogy töröljék el a császárságot és állítsák vissza a köztársaságot.

Nem tudták határozni, mert a tömeg beözönlött az ülésterembe szétugrasztotta a kamarát, a szenátus nem is mert összeülni Eugénia császárné pedig megegyezésként Párisból és egy angol yachton Angliába menekült. A Pálikao-kormány lemondott, szeptember negyedikén proklamálták a köztársaságot és élére úgyszólván diktatori hatalommal Gambetta került, a ~~ki~~ Favre, Rochefort, Trochu tábornok és Crémieux-vel együtt intézte az ország ügyeit. A németek tudták, hogy a közvélemény nem egységes és épen ezért siettek Páris alá, hogy ezt a politikai gyengeséget a maguk javára kihasználják.

Az első párisi kirohanás után, a melyet a németek könnyű szerrel visszavertek, Jules Favre meglátogatta Rothschildék ferriéresi kastélyában Bismarckot és fegyverszünetet kért. Bismarck azonban csak francia terület átengedése ellenében volt hajlandó tárgyalni. Erre Favre visszatért Párisba, a németek pedig október 13-án megkezdték a legnagyobb külső erőd, a Mont-Valérien bombázását. A francziák újabb kirohanást próbáltak meg, azonban a németek ezt is visszaverték, majd egy másután háromszor kergették vissza a város különböző részeiből kitört seregeket.

Október végén már annyira szűk volt a gyűrű, a melyet a német sereg Páris körül vont, hogy a város érintkezése a külvilággal teljesen megszakadt.

A vidéki városok Gambetta és Crémieux felhívására két sereget szerveztek Páris felmentésére. Gambetta egy francia léghajón elhagyta a teljesen körülzárt várost és Toursba röpült, hogy a vidéket szervezze. Sikerült is majdnem 600,000 főnyi embert fegyverbe állítani, azonban ennek a seregnek már nem igen vehették hasznát, mert közben egymásután estek el a francia várak és szabadultak fel az ott lévő német seregek. Október 27-én estől Metz, a sereg kapitulált és az ott lévő német csapatok legnagyobb része Páris alá vonulhatott.

December elején újabb kirohanások következtek, de ezeket az időközben megerősített német ostromló sereg még nagyobb sikerrel verte vissza. A nemzeti védelmi bizottság, a mely Gambe tával az élén a kormánytól átvette az ország vezetését, ép úgy, mint a mostani kormány, Bordeauxba menekült, mire a németek december kilenczedikén megkezdték Páris belterületének ágyúzását is. Egymásután elfoglaltak több külső erődöt, 1871 január ötödikén pedig a várost körülvevő bástyafal bombázása megkezdődött. A németek naponként két-háromszáz gránátot lőttek be a városba. Már elpusztult, illetve súlyosan megrongálódott minden számottevő középület.

Azonban Páris tudni sem akart kapitulációról. Minden élelmi kifogyott, a külvilággal való érintkezés teljesen lehetetlen volt, hús egyáltalán nem volt kapható, már a katonaság lovait kezdték levágni, később pedig már lóhús sem volt és — francia emlékiratok jegyzéként fel — macskákat és patkányokat fogdostak össze, a kenyér végképen kifogyott, a tömegek öltözködése fogyatékos volt, nem volt fűtőanyag, a várost nem lehetett világítani. Azonban a sok keserűség nem tördelte meg a párisiakat és még mindig kirohanásokat kíséreltek meg, hogy megmentsek magukat.

Ezalatt azonban a németek megszállták St. Quentin, majd a francziákat Lille és Arras váraiba szorították. Garibaldi nagy önkéntes sereg élén és Bourbaki száz-

ezer főnyi rendes seregével a Belfort előtt ostromló német sereget megállította és kelet felé el akarta vágni a Páris előtt álló németek összeköttetését hazájukkal. Moltke azonban felismerte a francziák és Garibaldi szándékait, északról nagyobb sereget küldött Garibaldi ellen, a kit Dijonnál megverték és Bourbakit megadásra kényszerítették.

Belfort még mindig tartotta magát. Páris ellenálló ereje gyengült és mikor a német gránátok már rommá tölték a legforgalmasabb üffestek gyönyörű palotáit is, a párisi sereg parancsnoka, Trochu január 9-én még egy utolsó kísérletet tett.

Százezer emberrel a Mont-Valérien erőd ágyúinak védelme alatt Versailles irányában kirontott Párisból, hogy áttörje a németek ostromgyűrűjét, azonban a németek ezt a kirohanást is megghusították és még nagyobb erővel kezdték meg a város bombázását.

Páris ekkor már értesült Metz eleséről, Dijon elfoglalásáról. Közben megadta magát Strasburg is, a vidék felmentő seregeinek minden kudarczáról is értesültek, a nyomor és az éhség egyre növekedett, járványok pusztították a lakosságot, naponként átlag hatszáz ember halt meg, így hogy a kormány végre is békekötveteket küldött Bismarckhoz.

Január 23-án találkozott Favre és Bismarck Versaillesben és január 26-án fegyverszünetben állapodtak meg, hogy megköthessék a végleges békét. A párisi erődöket átadták a németeknek, a párisi fegyveres erő letette a fegyvereket, Bordeauxban összehívták a francia nemzetgyűlést. E végből megtartották a választásokat és február tizenhatodikán a bordeauxi szinbázban összeültek az újonnan megválasztott képviselők. Thierst a végrehajtott hatalom fejévé választották és néhány napi tárgyalás után február huszonhatodikán elfogadták a Favre és Bismarck között létrejött megállapodásokat. A francziák átengedték (Belfort kivételével) egész Elzászt és Lotharingiát, Metz várával együtt, körülbelül 8000 négyzetkilométer francia területet másfélmillió lakossággal és azonkívül fizettek öt milliárd frank hadikárpótlást.

Márczius elsején a szász trónörökös harmincezer főnyi német sereg élén bevonult Párisba. Vilmos király a Longchamps mezőn előbb diszszemlélt tartott a bevonuló csapatok felett, a bevonulás után pedig a német herczegek végigkocsiztak Páris utcáin, Bismarck Moltkéval lóháton járta be a várost.

Páris ostroma 132 napig tartott és mikor megkezdődött, még a városok legnagyobb része francia kézen volt. Csak az ostrom ideje alatt estek el azok a várak, a melyek a mostani hadjáratban még Páris ostroma előtt kerültek német kézre.

KÉPEINKHEZ.

Cattaró és környéke.

Cattaró már a rómaiak korából ismeretes, s mint gyarmat a Nyugat-római birodalom birtokaihoz tartozott. Ennek megdőlése után pedig Bizáncz (a mai Konstantinápoly) fenhatósága alá került s odatartozott egészen a 13-ik századig, mikor is a szerb királyok elfoglalták.

Az alatt az idő alatt, míg Cattaró a Dalmát tengerpart idékkel a rómaiak gyarmatai közé tartozott, egy ízben — állítólag a 4-ik században, — a hunok birtok-

kában is volt, a 6-ik században pedig szintén jó ideig az avarok uralták. Így csak rokoni örökségként került magyar birtokba, mikor Nagy Lajos király 1368-ban magyar fenhatóság alá helyezte. De csak mintegy 50 évig tartozott fennhatóságunk alá, mert 1420-ban már az akkor még önálló Velenceze oltalma alá menekült.

Később a 18-ik században Ausztria birtokába került Cattaró, majd 1805—10-ig. Napoleon uralkodása idejében a francia Illiriának egyik kiegészítő része volt, míg 1814-ben végleg Ausztriához csatoltatván, azóta mint a Dalmát tengerpart legdélibb a mint egyik legvédehetőbb tengeri kikötője ismeretes.

Védettsége azonban csak a tenger felől értendő, mert a Bocche di Cattaró (Cattaró öblei) belső, legészakibb végén feküdvén, ennek az öbölnek természetalkotta védett helyzete a legerősebb védelmet biztosítja Cattarónak is. A Montenegró felől való védekezés azonban már nem ilyen határozottan bizonyos. Cattaró ugyanis a mintegy 1800 méter magas Lovcsen-hegy lábánál fekszik, a mely hegy csúcsa tudvalevőleg Montenegró tulajdona. Innen pedig úgyszólván bele lehet kézzel is dobni a bombákat Cattaróba.

Erről az oldalról tehát jól megerősített falakkal kellett védekezni a montenegróiak ellen s tényleg a 260 m. magas sziklákra épült San-Giovanni erőd úgy van összekötve a közelében levő kisebb erődítményekkel és magával Cattaróval, hogy utóbbit a montenegróiak bármely támadásai ellen eredményesen biztosítják.

Cattaróból különben Montenegróba, illetve Cettinjébe közvetlen jól rendezett műút vezet. Sőt mielőtt a montenegróiak Antivári nevű kikötőjüket megépítették volna, Cattaró kikötője volt az ő tengeri közlekedésük és szállításuk kiinduló illetve érkező állomása is.

*

Most, hogy a francziákkal és angolokkal, valamint a montenegróiakkal is harczban állunk, ez utóbbiak a Lovcsen-hegyről, a francziák pedig a tenger felől igyekeztek Cattarót rommá lőni. E tervük azonban nem sikerült, mert a montenegrói ügyüket a mi ágyúink csakhamar elballgattatták; a tenger felől pedig — mint már említettem — maga a sziklával körülvett öböl fekvése olyan védelmet nyújtott, hogy a támadó badjahók a sikertelen bombázás után eredménytelenül voltak kénytelenek visszavonulni.

HIREK.

Adakozás a harcztéri sebesültek és hozzátartozók javára. A harcztéri események mozgalomra indították a társadalom minden rétegét, hogy adományaival ki-ki tevétségéhez mérten segélyre siessen a Haza és nemzeti ügyünk védelmében ádáz ellenségeink által véres háborúra kényszerített dicső hadseregünk megsebesült tagjainak és azok, valamint az elesettek hozzátartozóinak. E versengésszerű mozgalom nemes voltát átérezve s attól áztatottan, tolcsvai Nagy Gábor tábornok úr, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője is egy lelkes hangú felbivást intézett a csendőrségi intézmény — nemescélú adakozásra különben is mindig kész — tagjaihoz, kik a felhívás intencióját megértve, nemes versenyre kel-

tek az adakozásban, a mi a legvérmesebb reményeket is messze felülmulva, aránylag igen rövid idő alatt 27,228 K 71 fill.-nyi, igen tekintélyes összeget eredményezett a jótékony ezél javára. Mely összeg fele részben a harcztéren elesett magyarországi katonák segélyre szoruló családtagjainak, felerészben pedig a harcztéren megsebesült vagyontalan és keresetképtelenné vált magyarországi katonák segélyezésére való rendeltetéssel, a tábornok-felügyelő úr által a m. kir. honvédelmi miniszter úr ő nagyméltóságának már be is szolgáltatott. A miniszter úr Ő Nagyméltósága a tábornok felügyelő urnak, a Hazáért küzdő bajtársak érdekében hozott ezen nemeslelkű áldozatkészségeért az intézmény tagjai számára hazafias meleg köszönetét fejezte ki. A tábornok felügyelő ur ezt a saját részéről is kifejezett legmelegebb köszönetével együtt az adakozókkal parancsilag haladéktalanul közölni rendelte. Az adakozás e fényes eredménye őszinte örömeire szolgálhat testületünk mindazon tagjainak, a kik adományaikkal ahhoz hozzájárultak.

Ágyneműt a sebesültek számára. A most folyó háboruban, a harczterek óriási méretei és a harczolók számának óriási nagysága következtében természetesen oly sok a sebesült, hogy azok a rendes kórházakban nem nyerhetnek ápolást. Ennélfogva azok egy része középületekben leventészeve berendezett kórházakba helyeztetik el. Ezen kórházak felszerelése természetesen és főképen ágyneműekben hiányos, mely hiányokon a társadalom igyekszik adakozás útján segíteni. E téren, a mint arról bennünket értesítenek, Röckert Sándor csendőrőrmester, mikolai őrsparancsnok járt el kövendő példával, ki nejjével és alárendelt legénységének közreműködésével, az őrs székhelyén és a körletéhez tartozó falvakban 500 drb. párnát, 123 drb. lepedőt és 180 drb. törülközőt gyűjtve, juttatott el a Szatmár-Németiben felállított tartalék-kórházhoz, hogy azt a barcztérről hazaszállított sebesült katonák ápolásához felhasználhassák. E valóban szép tett önmagát dicséri.

Kérelmek. Ferencz Mózes, Szárazvölgy nyári őrsőr szolgáló csendőr kéri Koncz Gábor csendőrt, kivel 1910. és 1911-ben a 24. honvéd gyalogszred 16. századánál együtt szolgált, hogy címét egy fontos okból mielőbb közölje véle.

Morár Filimon, Szárca községben állomásozó csendőr kéri Kálozi János próbacsendőrt, kivel 1914 július 8-án a szárcsai őrsről a szegedi próbacsendőr-tanfolyamra ment, hogy címét egy fontos okból mielőbb közölje véle.

Kurosik Antal, Alsóhomorodon (Szatmár vm.) állomásozó csendőr kéri az 1913. év folyamán a II. kerület borcsai őrsén vele együtt szolgált Butyka Mihály, Szöllösi József és Mezei János csendőröket, hogy címüket egy fontos okból közöljék véle.

KÜLÖNFÉLÉK.

A háború és a babona. Érdekes hirt közöl a Frankfurter Zeitung egyik közelmúlt számában, beszámolván arról, hogy a westfáliai és egyáltalán az észak-németországi tartományok, főleg az osnabrücker és a lüneburgi kerületek népe, a háború veszedelmei ellen hadba szólított katonái fiait egy babonás amulettel látja el. Ez az amulett pedig nem más, mint egy úgynevezett „mennyei levél”, a melyről az ősrégi naiv néphit azt tartja, hogy a viselőjét megóvják minden veszedelemtől s egyáltalán az a hit és meggyőződés van elterjedve a nép körében, hogy az ilyen mennyei levelet viselő katonákat nem fogja a golyó és hogy azok sérthetetlenek, sőt még a sebesülést is elkerülik. Ezek az irott levelek — a mik ezernyi számban forognak a nép kezén — már igen régi keletűek s nemcsak most, de már az előző háborúk során is, így 1866-ban és 1870-ben, viselték a germán harcosok, a kiknek legtöbbször a védő amulettel és annak oltalmával sértetlenül tért meg a véres harcokból. Az ilyen levelek hazafias verseket, könyörgő imákat és isteni parancsolatokat tartalmaznak s ezekhez fűződik egy legenda, a mely arról szól, hogy a legelső ilyen levelet szinarany betűkkel maga a megváltó Jézus Krisztus írta, ő küldte le hiveinek az égből és ott lebegett az agredinai, gredoriai és st.-germaini Szent-Mihály templomok oltárai fölött. Egy ilyen varázserejű mennyei levelet — a mely különben nemcsak a háborús, de minden más veszedelmekkel szemben is megóv — 1724-ben találták meg Holsteinban egy kíséreléssel egyetemben, a melyben le volt írva, hogy azt kézírásával sokszorosítsák és mellükre kötve, mint amulettet viseljék s ez esetben viselői védve lesznek az ördög minden hatalma és az élet összes veszedelmeivel szemben. A bevonuló westfáliai és a többi észak-német katonák ezzel a levéllel a nyakukban mennek a harcba s vakon bizva amulettjükben — bátran rohannak az ellenégre, s a mely fölött győzelmet győzelemre aratnak.

Egy a háborúba vágyó német önkéntes. A német katonai hatóságok által kirendelt sorozóbizottságok alig győzik a munkát s még most is ezrével jönnek az önkéntes jelentkezők, a kik égnak a harszai vágytól s életüket és vérüket akarják áldozni a csatamezőn a német becsületért és a dicsőséges győzelem kivívásáért. Hogy kicsoda szellem és lelkesedés hatja át a német önkénteseket, arra nézve jellemző példát hoz fel egyik utóbbi számában a „Kölnische Zeitung”, a miről mindenképen illő és méltó megemlékezni. A darmstadti sorozóbizottság előtt a minapában a többi közt jelentkezett egy sápadt, vékonydongájú munkásember is. Sokan voltak, lassan ment a vizsgálat. Am a munkás

várt türelemmel s kitartott állhatatosan, míg végre mégis csak rákerült a sor. A vizsgáló orvos megnézte a sápadt fiút. Felbúztatta a szembéjét, megmérte, majd megkopogtatta a mellét s végül kimondta a szentencziát: „Általános gyöngeség és szűkmellűség miatt föltétlenül alkalmatlan.” Mikor a munkás ezt meghallotta, majdnem kővé vált s könnyek perdültek ki a szeméből. Végre azonban erőt vett fájdalmán s felocsudva kiegyenesedett s bátran odaállt a bizottság elé, a melynek elnökéhez s következő szavakat intézte: „Gyenge testű vagyok, uraim, igaz, de erős bennem a lélek s az elhatározás. Eddig is nehéz munkával kerestem a kenyeremet és ha jó voltam és megálltam helyemet a munkában, bizonyára megfelelő katonáéknál is annyira, hogy el tudjam viselni a háború fáradalmait. A mi pedig a szűkmellűséget illeti, kérem, uraim, az én mellem is van még talán olyan szeles, hogy egy francia golyó vagy egy vitézségi érem elférjen rajta. Harcolni akarok a hazáért és a császáráért, kérem, sorozzanak be!” A bizottság persze meg volt lepve. Összenéztek a komoly katonák s az orvos és a kérésnek eleget téve, besorozták a lelkes hazafit, a ki azóta boldogan már tanulja a fegyverforgatás véres mesterségét.

Szerkesztői üzenetek.

G. J. Egy kérvény nyújtandó be ahhoz a csendőrkerületi parancsnoksághoz, melynél szolgálni óhajt.

Savanyuvíz. Az expressz-díjat meg kell fizetni.

K. M. Háború tartama alatt nem lehet kilépni.

204. Kérelmezhető. Néhány hónappal az elűtetési idő előtt.

R. I. csendőr. Ha nem kapta még, nem illetékes.

Aranyosvidéki csendőr. Névtelen levelekre nincs válasz. Figyelmeztetjük azonban, hogy tábori levelezőlapot csak a harcra felkészült seregben levő személyekkel való levelezésnél szabad használni.

H. J. csendőr. 1. Kapott parancsot végre kell hajtani. 2. Lakatnyasabály mérvadó. 3. Irodai útalány. 4. Előjárók intézkedéseinek a bírálatába nem bocsájthatunk.

G. S. Az összes szolgálati idő számít.

Ártatlan. Csak a kerületi parancsnokság adhatna felvilágosítást.

Vezényelték. Kérésüket adják elő őrskiballgatáson azzal, hogy az a szakaszparancsnoksághoz terjesztessék fel.

K. K. 66. Kérvényét az illetékes pótszáznyhoz nyujtsa be.

Bánát. Lopás, mert a földtől elválasztott termékről van szó.

T. M. 1. Előjáró csendőr kerületi parancsnokától függ. — 2. a) Nem továbbszolgálók: szolgálati idő és rendfokozat szerint zsold 45—70 fillér naponként és étkezési pénz címén 50—80 fillér naponként. b) A továbbszolgálók: szolgálati idő és rendfokozat szerint havi 65—70 korona zsold és étkezési pénz, mint a) alatt.

9865. Sorsjegye nem nyert.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyveikére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynek a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleglet nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattal mellett. Utalványok, intézkedések és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kineveztetett:

1914 szeptember hó 1-ével:

csendőr járásörmesterré:

Fodor Béla őrmester (1. rangszám) a VII. számú csendőrkerület állományában.

Időiglenes nyugállományba helyezettek:

1914 október hó 1-ével:

Stok János V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megéjtett felülvizsgálat alapján, mint «rokant, népfőlkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Stubnyafürdő.

Radványi Mihály V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megéjtett felülvizsgálat alapján, mint «rokant, népfőlkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Nagyszombat.

Előléptettek:

1914 szeptember hó 1-ével:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

örmesterré:

Arros Sándor őrsvezető ez. őrmester; továbbá

őrsvezető ez. őrmesterekké:

Orbán Gergely, Jakab Lajos, Kovács József III. és G. Bíró István csendőr ez. őrmesterek.

Névváltoztatások:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kiezkován (Cătcăvan) János csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914. évi 152,150/VI.-a. számú engedélye alapján, családi nevét «Kis»-re változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Vancze János csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1914 évi 150,363/VI.-a. számú engedélye alapján, családi nevét «Vincze»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Nyulász György csendőr, Förbézt Máriaival, 1914 május 7-én, Mórton.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Szabó Antal őrsvezető ez. őrmester, Sztempák Gizellával, 1914 augusztus 11-én, Debreczenben.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Mihálydeák János őrsvezető ez. őrmester, Szabó Gizellával, 1914 augusztus 20-án, Drágon.

Demeter Lajos csendőr, Német Bertával, 1914 július 20-án, Szentábrahámon.

HÁZMESTERI

állásra, egy erős, egészséges, kiszolgált vagy nyugalomba vonuló nőlen csendőrt keresek, havi 100 kor.

fizetéssel és lakással. — Előnyben részesülnek azok, kik a kertészethez hajlamot éreznek. — Az ajánlatban az életkort és az eddigi szolgálat ismertetését kérem.

GÁL JÁNOS, FIUME.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve álló gépáruházát kizárólag alanti czimen létezik Szegeden avánosi bérpalotában. Kérem tehát csak az illetékes barátaimat, ügyeljenek hogy még ne téveszték hasonló nevű czégeket és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelés megtételénél. Flókraktáram pedig nincs Szegeden, de s hol az országban Csakis

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerékpárok a tünéklő Pathéon beszélőgépek és lemezek fölkatala is nálam van, csendőrség díszvarrogópek c-ekély részletfizetésre. Főárjegyzékem ingyen küldöm. Várom hecses rendeléseiket és ez uton tudom üdvözlémet sok ezer pártoló barátsímaik.

SZANTÓ JÓZSEF

gépáruháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakraváló
Czipőkrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
 dus raktára olcsó árakkal.

Szives figyelmébe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.